

Tonček v maharadževi zakladnici

V preprosti kmečki sobi, kjer so legli k počitku Jurček, Tonček in Marko, je mati ugasila luč.

Kmalu so otroci zasanjali...

Tonček premišlja. Kaj naj tu počnem? Kdo je Njegova Svetlost? Kaj je za temi vrati?

A čuj! Iz notranjosti prihaja glas zvonca in vrata se na stežaj odpro.

Tonček zagleda dvorano, polno palm in preprog. Sredi nje je prestol in na njem sedi sam indijski maharadža.

Tonček se spomni sužnjevih besed in vstopi. Prav pred maharadžo se postavi in reče:

Tonček hodi v spremstvu velikega sužnja po marmornatih stopnicah. Zdaj zavijeta na desno, zdaj po dolgi preprogi na levo, mimo prekrasne svetilke, in kmalu se ustavita pred vrati. Tedaj se suženj pokloni Tončku in reče:

»Na cilju si, mali gospod. Ko bo Njegova Svetlost pozvonila in se bodo vrata odprla, vstopi in izpolni željo našemu mogočnemu vladarju.«

Suženj v beli obleki se zopet pokloni in odide.

»Vaša Milost nečesa želi od mene. V veliko čast si bom štel, ako vam bom mogel s čim postreči.«

»Čul sem, da poznaš mnogo pravljic, in ker so mi te iz Indije že vse znane, sem poslal v Jugoslavijo svojega sužnja, da te je pripeljal pred moj prestol. Ali hočeš ostati teden dni tu in mi povedati vsak dan po eno pravljico? Dal ti bom na razpolago lepo sobico, imel boš svojega sužnja za postrežbo in kosil boš ob moji mizi. Ob jutranjih urah, ko bo sonce razgrela palačo,

pa boš hodil z menoj na izprehode v senco mojega palmovega gaja in mi pripovedoval pravljice iz tvoje dežele.

In glej: res! Vsako jutro, ko se Tonček zbudi, pozvoni, in že se prikaže suženj v beli obleki. Urno obleče malega gosta, ga pospremi v prelepo kopalnico, in ko pride Tonček ves svež in dišeč zopet iz nje, najde na mizici pripravljen razkošen zajtrk. Po jedi ga suženj pospremi do soban Njegove Svetlosti indijskega maharadže, s katerim se nato odpravi preko široke terase v palmov gaj.

Ko se nekoliko izprehodita, sedeta v mehko travo pod palmami in Tonček pripoveduje vladarju, kar ve in zna: o jari kači, o slepem polžu, o volku spokorniku, o Janku in Metki, o hudobni čarovnici, o ugrabljenem kraljeviču, o rudarskem sinčku Sanditu in še to in ono. In maharadža je vesel, tako vesel lepih pravljic, da sklene Tončka pred odhodom obdarovati.

Zadnji dan je Tonček gost v razkošni palači. Pa mu maharadža zaveže oči, ga prime za roko in ga vodi po dolgih hodnikih, po preprogah in po belem kamnu, levo in desno, dol in gor, in zopet naravnost. Po hladu, ki ga čez čas objame, sklepa Tonček, da sta dospela v podzemlje. In ko mu maharadža odvzame ovoj z oči, Tonček obstane od presenečenja: stoji sredi kristalne gore in vse se tako blešči v prelestnih barvah, da mu jemlje vid.

»To je moja zakladnica,« izpregovi Indijec. »Bogat sem. Pogledj, koliko imam! Izmed vseh teh stvari si smeš izbrati sam po svoji želji nagrado.«

Tonček strmi, si ogleduje razne stvari in ne ve, kaj naj izbere. Kajti v zakladnici je vse, prav vse, kar si more človek misliti, in še mnogo drugih krasot, za katere Tonček še nikoli ni bil čul. Tu leže dragulji in biseri, tam je živ belec s srebrno grivo, in glej — tam prepeva raj-

ski ptič divne pesmice. V onem kotu je prekrasna indijska obleka iz bele svile, tam iz zatega denarja spletena veriga. V širokih porcelanastih posodah so rože, ki jih Tonček še nikoli ni bil videl; tako bajnih barv in opojnega duha so, da bi se kmalu dal zapeljati po njih. Toda ne. Na mizi iz slonove kosti zagleda Tonček majhne, navadne orglice, ki si jih že tako dolgo želi. Zanje poprosi maharadžo in jih tudi dobi. Z neizmernim veseljem jih prime v roke in nastavi na usta. A ko zapiska nanje, se — zbudi.

Še ves prevzet od bleska maharadževe zakladnice hiti praviti svoje sanje bratcema Jurčku in Marku, ki sta se tudi pravkar zbudila.

»Ali si bil neumen,« pravi Marko, »da si si izbral tiste navadne orglice. Kaj pa bi z njimi? Take dobiš tudi kie drugje. Če bi bil jaz mesto tebe tam pri bogatem vladarju, bi najprej pomislil, katera stvar ima največ vrednosti, potem bi pa izbral. Recimo dragulje in bisere...«

»Oh, to sta skromna,« pravi Jurček. »Jaz bi pa naredil vse drugače. Saj je maharadža vendar jasno povedal, da lahko vzameš, kar hočeš. Jaz bi bil rekel, da vzamem zakladnico samo. To se pravi: vse, kar je v njej. Oblekel bi najprej svileno indijsko obleko, ovil okrog sebe verigo iz zlatnikov, si nadel ves nakit, v žepu pobasal vse dragulje in bisere, čarobnega ptiča bi privezal za nogo na vrvc in to ovil okrog svoje roke. Potem bi zatačil za pas še vse bleščeče orožje, vmes bi pobasal še orglice, za turban bi zataknil vse čudovite rože, pod pazduho bi pa nesel porcelanaste posode. Potem bi zajahal belca in bi jo ubral čez drn in strn.«

Tonček mu vpade v besedo:

»A kam bi spravil slonokoščeno mizo, kam vse preproge, kam puško iz kristala?«

Jurček se popraska za ušesom, potem pa reče:

»To bi naložil predse na konja in držal z rokama.«

»In kako bi držal konja za vajeti?«

»Saj bi znal jahati, ne da bi se držal konja.«

»Ampak spodaj pod gradom se izprehaja slon, maharadžev ljubljenec. Konj bi se splašil ob pogledu nanj, pognal bi se v dir, ti bi zagrabil za vajeti in izpustil vse zaklade. Ptič bi se ti odtrgal in zletel. Ob prvem daljšem skoku iskrega konja bi padel še ti v prah. Pri

tem bi izgubil vse dragocenosti iz žepov in lepa svileni obleka bi bila samo še raztrgana in zamazana cunjna. Belec bi ti medtem seveda ušel, slon bi pa iztegnil svoj dolgi rilec po tebi.«

Jurček uvidi svoj brezupni položaj in prične ves obupan jokati.

Tedaj vstopi mati, ki je slišala vse, poboža Tončka ter reče:

»Pisala bom sv. Miklavžu, da ti za prihodnji svoj god prinese orglice. Vidva nenasitneža pa ne bosta dobila nič!«

Zdaj pomaga Jurčku jokati še Marko ...

Kdaj bodo opice gradile hiše?

(Indijanska pravljica)

V pragozdovih ob reki Orinoko je živela opica Koko z ženo Koko in tremi srčkanim otroki. Živeli so veselo, brezskrbno življenje v gostih drevesih, na katerih je bilo vedno dovolj sadežev, ki so jih lahko trgali, kadar se je oglasila lakota.

Ko so se najedli, so se leno zibali v cvetočih nihalkah iz lian (ovijalk), ki so rasle in se vzpenjale med drevjem, ali pa so se razigrani podili po drevju, se igrali skrivalnice in vojske z družinami svojih sovrstnikov.

Ponoči pa so spali tesno prižeti drug k drugemu med listi velike palme, dokler jih ni prebudilo jutrnje sonce.

Toda neke noči se je zgodilo, kakor da se je ves svet postavil na glavo. Zdelo se je, da reka ne teče nič več, kakor običajno, pod palmami temveč vali svoje valove naravnost z neba. Deževalo je v potokih.

Koko se je prebudil. Dlaka njegovega lepega kožuha je bila prilepljena kakor tesen, mrzel oklep na kožo. Koka je pa v strahu javkala, otroci so se tresli in vpili od mraza.

Ko je blisk razsvetlil okolico, je videl Koko, da se tudi drugim opičjim družinam ne godi bolje.

»Jutri si zgradimo hišo!« je rekel zaskrbлено in ostali opičji družinski očetje so mu važno pritrdili.

Proti jutru se je tropična nevihta poglela, Svetlo in toplo je vzšlo sonce. Od vseh strani so priplezale opice z dreves in posedle v polkrogu pred Koka na vlažna tla.

Koku je bliščalo sonce, zato se je držal čemerno.

»Ali naj gradimo hišo?« je vprašal. Z zmedenim molčanjem so se opice v zadregi spogledale.

Naposled je spregovoril Kokov sorodnik:

»Jaz bi rad najpreje malo jedel.«

»Jaz tudi«, se je oglasila druga opica in odbrzela na drevo, da bi si zagotovila posebno lep sadež, ki ga je opazila med vejami. Vse ostale so sledile njenemu zgledu.

Ko so se najedle, so se leno zibale v cvetočih lianah popoldne pa so se veselo lovile po drevju in se igrale vojske in skrivalnice.

Ponoči pa je spet deževalo in znova so tožile opičje mamice in vpili prezebajoči malčki.

»Jutri si moramo zgraditi hišo!« je rekel Koko in vsi ostali so mu važno pritrdili. Toda ostalo je pri starem.

Nekoč pa bodo opice vendar zgradile hišo ...